

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VI. An Sanctorum animæ Devm videant, & verè beatæ sint ante diem iudicii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

idem in substantia cum Gehennæ igne: in 2. An post hanc vitam urantur animæ igne doloris de amissione temporalium, quo huc solent.

Apo. 2. 1. Denique rationibus probatur. Prima. Ex illo Apocal. 21. *Non intrabit in illud aliquid coinquinatum.* At multi fidelium hinc emigrant, qui maculas vitæ suæ non satis expiunt: itaque post obitum purgari debent, ut digni fiant ad inhabitandam civitatem sanctam in cælis.

Secunda. Cum in nobis sint aliqua peccata levia sive venialia, fieri potest, ut quis cum huiusmodi venialibus moriatur. Ergo assignari debet aliquid quo purgentur.

Num. 12. Tertia. Cum reconciliantur homines DEO, non dimititur semper tota cum peccato pœna: Ergo si antequam solvatur, moriatur homo, illam alibi solvere tenetur. Probatur antecedens. Nam Mariæ *Num. 12.* dimissa fuit culpa, & tamen jubente DEO luit pœnam per hebdomadam unam. Item in pœnam adulterii Davidis moritur infans: in pœnam numerati populi grassatur pestis.

Exod. 32. Respondent primò, hanc pœnam non esse in satisfactionem, sed in remedium, cum eam patiantur iusti. DEUS pepererat populo *Exod. 32.* & tamen in pœnam peccati multi occiduntur, cetè non ad emendationem, quomodo enim post mortem emendatio?

Respondent, secundò, in morte deleri omnia. Contrà sequeretur absurdum, nempe unam & eandem esse pœnam, pro gravissimis ac levibus peccatis.

2. Mach. 12. Quarta ratio. In quo omnes conveniunt gentes, vix aliunde provenire potest, quàm à naturali lumine: quæ enim sunt ab hominibus efficta, varia sunt pro varietate gentium. Sed opinio de Purgatorio omnibus Gentibus est communis: (non tamen multæ de pœnis fabulæ, quas sibi quisque pro capite suo finxit) Igitur à lumine naturæ procedit. Sicut DEUM esse, non autem varios, & multiplices esse Deos. Probatur minor. Ira Hebræi 2. *Mach. 12.* Mahumerani in Alcorano, ubi Purgatorium discrete habetur: Ethnici in Phædone & Gorgia Platonis.

Quinta. Videmus aliquos morientes valde bonos, alios valde malos, alios mediocriter bonos. Ergo sicut ratio dicit valde bonos statim præmiandos felicitate æterna; valde malos æternis puniendos suppliciis: sic dicit esse temporarias pœnas pro mediocriter bonis.

Sexta. Testantur gravissimi auctores animas apparuisse, renunciantes se in purgatorio versari, implorantes auxilium à vivis. Anima Paschafii apud Gregor. Turon. Sancti Severini apud Petrum Damianum: Fursæ apud Bedam à mortuis resurgens multa narravit de Purgatorio: fororis sancti Malachiæ apud Bernardum, &c.

Pro solutione tandem argumentorum notandum est primò, quod Scriptura facta frequenter duorum dumtaxat locorum, scilicet Cæli, & Inferni meminit, partim factum est, quia respicit ad sententiam extremi iudicii DEI, qua alii ad beatitudinem, alii ad damnationem mittentur: nec erit porro tempus purgationis. Partim, quod sub nomine iustorum, qui beatitudinis fiunt participes, etiam continentur constituti in Purgatorio: quia de sua beatitudine certi sunt, tamen eam nondum habeant. Partim denique quod omnis legis fines duo sunt: scilicet decernere iustis præmia, & iniquis supplicia: tamen in utriusque conveniunt gradus, ut nec paria sint quorumlibet

iustorum præmia, nec pœnes pœne iniquorum omnium.

Secundò, ordinarius locus Purgatorii est prope infernum damnatorum, in medio terræ, quo & Christus in triduo mortis suæ descendit. Quod autem quidam leguntur Purgatorium suum habuisse in aliis locis, id speciali DEI ordinatione factum est, in terrorem viventium, ne pœnas Purgatorii leves putent, & libenter peccent. Potest quoque dici, istas animas non continuè fuisse in locis istis extraordinariis, sed pro ordinatione DEI aliquando dumtaxat apparuisse viventibus, reliquo tempore fuisse in ordinario loco Purgatorii.

Tertiò, non mirum est animas in Purgatorio torqueti ab igne certo tempore, cum alia torquantur in infernali igne in perpetuum, exigente & operante divina iustitia, quæ novit igni dare virtutem, ut animas affligat, nec unquam absumat, neque ipse consumatur.

C A P V T V I.

An Sanctorum animæ DEVM videant, & verè beatæ sint ante diem iudicii.

PRæcipuus Græcorum, aliorumque Schismaticorum error, ut ex Concilio Florentino, & D. Thoma *Opusc. 6. cap. 9.* constat, ille fuit, ut asserebant nec Beatorum animas ante extremi iudicii diem beatitudine frui, nec impiorum inferni igne puniri. Cujus oppositum definitum fuit in Concilio Florentino *Sessione ultima*, in decreto unionis Latinorum cum Græcis, ac novissimè in Tridentino *Sessione 25.* Ac demum post longam inquisitionem idem definitur *Benedictus 12. in Extravag. quæ incipit; Benedictus DEVS:* quam refert Alphonsus à Castro *lib. 3. contra hæreses, verbo Beatitudo.*

Facile autem erit veritatem hanc contra Græcos convincere tum scripturarum auctoritate, tum Græcorum Patrum, aliorumque Orientalium testimonio: quarum plurima adducit doctissimus Gennadius Patriarcha in *Expositione* pro Concil. Florentino. *cap. 4. ac Cardinalis Bellarm. Tom. 2. Controversia 4. generali lib. 1. cap. 3.*

Primò igitur Scripturæ auctoritate comprobemus. *Luc. 23. Hodie mecum eris in paradiso.* Vel hic Dominus promittit paradysum terrestrem latroni, vel cælestem, sed futurum, sicut exponitur ille locus, *Qui non credit jam iudicatus est,* id est, iudicabitur: vel jungendum est *hodie* cum verbo, *dico*, hoc modo: *Hodie dico tibi,* &c. vel promissit in præsentem habiturum visionem beatam, quæ est paradysus cælestis. Non primò: quia Dominus promittit animæ convenientem ei paradysum. At quid animæ cum pomis, & frugibus terrenis? Non secundum quia non est recurrendum ad figuras, cum aperta sunt verba, & nihil inutile sequitur absurdum: sicut nec in illis: *Qui non credit,* &c. Non est enim sensus, iudicabitur, sed jam iudicatur à seipso, cum nolit veram amplecti fidem. Secundò, quia dixit Christus, *mecum.* At Christus non erat futurus in beatitudine, cum jam in illa esset, nec voluit dicere, eris mecum, sicut alii omnes sunt, quia Christus ubique est, nihil enim speciale ei promissit. Neque tertium, hoc enim est ridiculum: nonne videbat læto Dominum illa die loqui? Deinde *Hodie* respondet illi adverbio,

Quando,

Quando, Memento mei quando veneris in regnum tuum. Ergo idem est, hodie eris in paradiso, illi Quando.

Philip. 1. Secundò, ex Paulo ad Philip. 1. Cupio dissolvi & esse cum Christo: At esse cum Christo, ita ut requiratur dissolutio corporis mortalis, est esse in gloria ejus. Nam quicquid aliud fingatur, explere non poterat Pauli desiderium.

Tertiò, ipse Paulus ad Hebr. 12. describens Sion montem & Hierusalem caelestem, docet eam constare ex Angelis, & Ecclesia primitivorum ac spiritibus iustorum perfectorum, id est, Prophetarum & Apostolorum.

Quartò, Stephanus cum vidisset caelos apertos, & gloriam DEI, clamavit: Domine IESU accipe Spiritum meum. Utique in gloriam, quam viderat.

Apoc. 7. Quintò, quia in Apocalypsi aperte dicitur: Hi qui amicti sunt stolis albis, sunt ante thronum DEI, & serviunt ei die ac nocte in templo ejus. Quid est ante thronum DEI, nisi DEUM cernere praesentem?

Joan. 14. Sextò, Christus dixit Apostolis Joan. 14. Vado parare vobis locum, ut ubi ego sum, & illi sint mecum. Et Joan.

Joan. 17. alloquentes Patrem sic ait: Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi sum ego, & illi sint mecum, ut videant claritatem meam, quam dedisti mihi. Si igitur discipuli modò cum Christo non sunt, vera non fuit Christi promissio.

2. Cor. 5. Ac denique expressè Paulus 2. Corint. 5. Scimus quoniam si terrestrius domus nostra habitationis dissolvatur, aedificabitur ex DEO habemus, domum non manufactam, aeternam in caelis: nam in hoc ingeniosissimus, habitationem nostram qua de caelo est superindui cupientes: quasi dicat, non est cur timeamus nobis unquam domum defuturam; nam si ab hac mortali pellimur, habemus aliam aeternam. Per domum enim non manufactam intelligunt Graeci, ut Oecumenius & Anselmus, vitam aeternam.

Ex Patribus Graecis probatur.

Ignat. Primus Ignatius Epist. ad Rom. Aqua viva manens in me, intrinsicè mihi dicit, veni ad Patrem, sine me puram lucem aspicere, illuc perveniens homo DEI ero. Et rursum: Miserabilis sum nunc, donec DEUM merear adipisci. Significat autem ibi id consecutum statim post martyrium.

Dion. Dionysius Cap. 7. Ecclesiast. Hierarchia. Norunt (inquit) profectò se totos percepturos ex altissimam ad Christi speciem, requiem, cum ad praesentem vitam finem pervenerint. Namque ad immortalitatem suam (id est, gloriam beatam, cum idneque de immortalitate carnis, aut naturali animae intelligi possit) è vicino jam clarius intuentes divinitatis laudant munera.

Iustin. Iustin. qu. 75. Post animi à corpore excessum statim fit bonorum malorumque distinctio: ducuntur enim ad loca, qua eis digna sunt ab Angelis: bonorum quidem animi in Paradisum, ubi consuetudo est, & aspectus Angelorum, & Archangelorum, visio etiam conservatoris Christi ex verbis his: Peregrinari à corpore, & praesentes esse ad Dominum: improborum autem ad inferorum loca.

Ireneus. Ireneus lib. 1. cap. 2. Iustus, & aequus, & praecepta ejus servantibus, & in dilectione ejus perseverantibus, quibusdam quidem ab initio, (id est, statim ut mortui sunt, sine macula & reatu) quibusdam ex penitentia vitam donans, incorruptelam loco muneris confert, & claritatem aeternam circumdat.

Basil. Basilus loquens de sancto Gordio, Erat (inquit) affectus, non ut quis in licitorum manus deventurus

esset, sed velut Angelorum manibus seipsum commissurus, qui statim ipsum recens maculatum, assumptum ad beatam vitam translaturus essent.

Gregorius Nazianzenus Oratione in Basilium: Tu obiter (alloquitur Basilium defunctum) è caelo respice, &c. ut hinc demum discedentem me, in aeterna tabernacula recipias, & beatam Trinitatem, eo quo est modo, tecum pariter contemplari valeam.

Nyssen. Oratione in sanctum Ephrem: Tu vero divino assistens altari vitaeque principi, & sacrosancta una cum Angelis sacrificans Trinitati, omnium nostrum recordare, nobiscum peccatorum veniam impetra.

Chryso. Chryso. Homil. 3. in Epist. ad Philipp. Peccatores ubivis fuerint, procul à Rege sunt, atque ideo digni qui sleantur. Iusti vero sive hic, sive in futuro saeculo fuerint, cum Rege sunt; illic tamen magis, & propius, non per ingressum, ac fidem, sed facie ad faciem.

Cyrrillus Alexand. lib. 11. in Joan. c. 36. ait, Sanctorum animas post mortem evolare in manus DEI Patris, quo vitam perpetuam cum Christo habent, qui viam primus aperuit.

Epiphanius Haeresi 78. in fin. Sancti sunt in honore, quies ipsorum in gloria, profectio hinc in perfectione, fors ipsorum in beatitudine, in mansionibus sanctis, tripudium cum Angelis, diata in caelo, gloria in honore incomparabili & perpetuo bravia in Christo IESU Domino nostro.

Theodoret. lib. 8. ad Gracos, qui est de Martyribus. Si caelum sedes illorum est, qui pie vixerunt: hunc profectio finem sui cursus, & Martyres jam consequuti sunt. his enim magis pium esse nihil potest, ideoque majori sorte meriti perscruntur Martyres, qui nunc, & à cunctis late mortalibus honores amplissimos ferunt, & aeternis sunt insigniti coronis.

Eusebius lib. 4. histor. cap. 15. ait, Polycarpum post mortem immortalitatis premia adeptum: At quae est immortalitas, praeter naturalem animae, nisi gloria beata?

Damascenus Historia de Barlaam & Josephat in fine: Vultui Domini nitidè & nudè praesentatur, illiusque gloria, jam ante promissa sibi corona, exornatur.

Theophyl. in cap. 23. Lucae: Dicendum est, idem esse Paradisum, & regnum calorum: Nam latro est in paradiso, ac regno, alioquin non frueretur perfecta bonorum participatione.

Oecumenius in 9. ad Hebraeos; Christum non solum ingressum in caelum, sed etiam secum duxisse genus humanum, id est, sanctos Patres. At quid est secum duxisse, nisi participes fecisse gloriae suae?

Ex Latinis vero Patribus innumeri sunt, qui hanc veritatem farentur, ex omnibus tamen praecipue Gregorius Magnus, quem Graeci ipsi maxime venerantur, eam ex professo probat lib. 4. Dialogorum cap. 25.

Idem probatur ex officiis, quae in Ecclesia Graecorum celebrantur.

Denique Gennadius Patriarcha, ut supra, ipsos Graecos ex eorum libris preces, psalmos, ac vitas Sanctorum continentibus manifestè convincit. Ipsum tamen audiamus, quia ex testimoniis ab ipso collatis efficaciter adversus Graecos desumitur argumentum. In fine igitur cap. 4. sic inquit: Sed subit mihi dicere, etiam durum vobis videbitur, in magnis profecto nobis aures vestrae versantur, magna voce canitis, nihil tamen intelligitis, sive potius negligitis, legere enim & non intelligere, dixit quidam ex sapientibus, est negli-

negligere: quoniam libri omnes de precibus id continent, Sanctorumque animas in celo esse Damascenus, & Theophanes ejus reiauctores clara voce clamant: magnas igitur gratias habere vobis debemus, quia non aut deletis, aut ea fraude aliqua in codicibus obliterastis, ut quidam ante vos in tractatibus & libris de processione Spiritus sancti conscriptis effecerunt; id tamen illis in utiliter cessit, nam adhuc libri manent, qui malefactorum audaciam testantur: & apud vos perbellè servantur, & quotidie cum vocis modulatione concinuntur, Menstua, Tirodia, Sermones, Metaphrases, Quinquagenaria, Veticuli, Troparia, Idiomeia, Contactia, Accis, ynaratia, Exapostilaria: & ne singula enumerem, omnis fere Ecclesie nostrae scriptura ita sentit. Nam Ecclesie Theologi, ac Doctores, Poëtae, melodique profunda meditatione perpendentes, hoc statuerunt: quasi ex uno cratere sapientiae referto, omnes omnino hauriendo. Idcirco nec discordant, nec sibi contradicunt mutuo, nec dissentiunt inter se.

Sunt mo-
di cantandi
in Eccle-
sia Grae-
corum.

Unde igitur exordiemur? à prima die mensis Septembris in Idiomeis D. Simeonis Stylicae: Sancta tua anima, inquit, Pater Simeon, in societate exultat Angelorum. Et in alio: & cum incorporatus in celo tripudians, Rufus in altero: cum Angelis DEO assistens. Vigesima octava ejusdem mensis de sancto Cyriaco: Et nunc Paradisum incolis in omni latinitate constitutus. Octobris primo de Divo Romano: Cum iustus intus in divina gloria inhabitans, oblectationem illam ineffabilem aspiciat. Vides indefinenter delicias, aspicias calorum pulchritudinem, qua vere est amabilis, aspicias beatissime choros Patriarcharum. Eodem mente vigesimo texto, de Divo Demetrio magno Martyre: Habet quidem tua divina anima, & immaculata, gloriose Demetri, caeleste pro habitatione Hierusalem. Et iterum: In ultra mundanae sedes immaculatum spiritum tuum, sapiens Martyr Demetri, Christus DEUS recepit. Et alibi: DEO assidue assistens. Et rursus manifestius: Beatitudinis finem es consequutus Christo assistens, toto corde deprecare. Et iterum: Nunc tu Christi vultum intueris in faciem d. Cyrille, specula vere confractis, tuo divino amori junctus es. Et rursus: Recordare nostri Pater Basili, consubstantiali Trinitati assistens. Alibi: Et nunc in calu specula effractis, Antoni, sincere sanctam inspicis Trinitatem extra medium congressus.

Et de magno Gregorio, Partim, inquit, victoria tua coronam recepisti, parim vero cum Christo regnas splendidissima ex sanguine purpura indutus & sceptro tuorum certaminum ornatus, & corona gloria conspicuus in insueta saecula. Et alibi: Hodie Martyr de peregrinatione triumphans ad caelestia pervenit, & in gloria throno offert sanguinem cadu. Et in alio: Insignis & strenuus Gregorius in suo glorioso certamine supernas potestates laetificans, & nunc una cum ipsis exultans.

In Nona de magno Paulo, Junii vigesima nona: Nunc non in enigmate, neque in speculo Christus à se conspicitur, imo in faciem facies aspicitur, integram tibi divinitatis gloriam detegens. Et in aliis: Pro Christo passus à decertatores Martyres, animas in celo habetis in manu DEI. Et rursus: Tui Christe sacerdotes iustitia induti sancti à saeculo gaudent, divinam tuam pulchritudinem clarius intuentes. Et in aliis: Nunc non in enigmate Pater, non in speculo aspicias lucem numinis omnium principum, facie ad faciem sapientissime, qui & splendoris, & visionis divina dignus efficitus es. Et rursus: Cum Angelis tripudias, beate Onesime, martyrii corona ornatus, resurgenti throno salvatoris assistens. Et alibi: Sanctorum ordinem, eum qui inter Ange-

los requiescit magna voce laudantes, divinis nunc fruuntur delitiis, & lacantes tripudiant. Et in alio: Superintellectuali splendore exaltorati sancti, & divina latitudo splendide repleti. Dii vocamini, ut ei proximis, inter divinos splendores versantes, & gloria ineffabili radijs illustrati. Et rursus: Sacra melodiis celebrantur, quasi caelestis heredes regni, quasi incolae paradisi. Et alibi: Concives Angelorum. Et rursus, Sanguinis tui pretiosi intinctione Martyr purpuram tibi pretiosam comparasti: qua indutus caelestem regiam verè inhabitas; DEO supremo Regi assistens. Assistere vero supremo Regi, quid aliud per DEUM significat, nisi quod sancti quatenus animae beatitudine perfruuntur? In aliis vero: Patribus hymnum offeremus, qui ante legem & in lege resulerunt, & qui ex Virgine genito Domino, & hero recta mente inservierunt, & inaccessibilem lucem hanc adepti sunt. Et in alio: Nunc d. Beate intercede apud DEUM pro tuo grege. Et rursus: Caeste Regnum concupisti, quo nunc beatissime verè fruere. Et in alio: Super omnem virtutem positus, Pater Antoni, cum Angelis versaris in Regno calorum. Et rursus: DEI proco Athanasi, qui pericula, & perpetuas tentationis sustinuit, nunc deliciarum paradisi dignus es factus, divinas mansiones consequutus, incorruptibilis vita ligno propinquus, ut iustitiae victor, corona & diademate caelestis regni exornatus, decore conspicuus & forma praecellens. Et rursus: Splendidissimo & fulgentissimo lumine lucidus nunc illustratus. Et rursus: Non in enigmate nunc gloriam, quam à puero concupisti vide beate Eutychi, imo facie ad faciem solatis carnis speculis pater noster. Et rursus: Ex diffusilibus angustis & corruptione in amplam & jucundam Paradisi latitudinem pervenisti, sanctorum visurus splendidam lucem, & Angelorum choros DEO assistentes & incessanter clamantes. Et alibi: Terra quidem nunc operuit corpora vestra, celum vero d. sancti Spiritus semper fert, throno gloria assistentes, & cum Angelis exultantes. Et alibi: Nunc calos incolis Martyrum pie sanctorum & iustorum. Et in alio: Princeps sanctorum Eumeni, qui libertatem tibi apud Christum comparasti, juxta cujus thronum sancta in gloria assistit nunc cum Angelis sanctis. Et rursus: Ad tranquillum portum appulisti, à laboribus requiescens & coronatus tripudias in paradiso, una cum Christi Martyribus. Niceta divine omnes merito te glorificamus. Et rursus in alio: Qui à dextera assistis Trinitati, & immediatè versaris.

Et in Ode nona Canonis sancti Joannis Theologi: Nunc non in enigmate, sed facie ad faciem, deliciarum torrentem inspicere meritis es, pacis flumen, & fontem immortalitatis, qua nunc irrigatus divinitate perfruere. Et Augusti quæta: Non amplius in speculo conspicis summum bonorum d. sancta Martyr, ad faciem aspicias faciem, jam solutus verè, d. Eudocia, imaginibus. Ecce jam nihil apertius ut mihi videtur, reperitur his, quæ à nobis allata sunt, id est facie ad faciem, & nunc divinitate perfruere, &c. in paradiso nunc coronati tripudiant, &c. nunc DEI throno cum sanctis Angelis assistunt, quid aliud possumus intelligere præterquam quod quatenus animæ perfruuntur, ut antea exposuimus, & jam evidenter ostendimus?

Quod si his non acquiescitis, & alia ex ejusdem generis scripturis afferemus. In Ode nona sanctorum Patrum Antiphona ita dicit: Magnum cultum meriti estis caelestes sancti, quia Christi figuram studiose imitatis estis, & nunc umbra, & carnis operimento deposito eum facie ad faciem videtis, & maxima meriti estis. Et alibi: Semper suffragaris ipsis, qui te laudant, & cum celebrant festam Domino assistens Onesime, totus resurgens, totus resplendens, totus caelestibus

vestibus fulgentibus coruscans. Et alibi: Inspicitiu Martyres divinam pulchritudinem manifestis & claris. Et rursus: Ubi ordines Angelorum, ubi iustorum populi exultant. Et in alio: Et regnum celorum aperte meriti Trinitatis radijs illustrati, & admiratione digni. Et rursus: Sabba beatissime Angelorum aqualis, sanctorum contubernalis, Prophetarum socius, Martyrum, & Apostolorum coheres, lucem non occidentem nunc incolens, cuius divinis facibus illustratus summo Principi assistens, & aperte coruscans: audisne? lucem non occidentem dicit: Nam DEUS est lux non occidens, habitat autem nunc cum DEO: praterea summum principium quid significat? Summum enim bonorum, summum principium, summam pulchritudinem, nil aliud est nisi DEUS ipse: hic ei assistit, & habitat cum eo, quod aliud per DEUM denotat, praterquam quod sancti nunc quatenus anima perficiuntur? Si vis & alia audire, iam dicemus. Et inaccessibili luce nunc perficiuntur. Et in alio: Sanctorum chorus vita fontem, & januam paradisi nactus est. Et rursus: Et iusti veluti luminaria resurgunt. Et alibi: Cum terrena certamina perlustrassent veri Martyres coronas sunt consequuti. Et rursus: Certatores Martyres ac calcivites in terra decertantes multos cruciatus pertulerant, & perfectam in calis coronam receperunt, ut pro nostris animabus intercederent. Et rursus: Celebrissimi Martyres vos non terra operuit, sed calum excepit, aperta sunt vobis porta paradisi, & intro profecti lignum vite estis affecti, apud Christum intercedite. Ubi sunt qui dicunt sanctos non esse, live sanctorum animas nunc in paradiso non esse? Nonne audiunt Damascenum dicentem, *Aperta sunt vobis porta paradisi?* Nonne audiunt, *Introgressi?* & non agnoscant, *Signum vite consecuti sumi?* & *intercedunt pro nobis?* Si igitur neque receperunt, neque intercedunt, neque Christum vident, neque ipsi assistunt, neque divina luce perficiuntur, & ut uno verbo dicam, nemo ex sanctis, ut ipsi putant, nunc cum Christo est, ubi sunt quæ psallicus? num falsa? Absit. Ubi spiritus & anima iustorum laudant te Domine? Et illud: *Disfractus speculus sancti facie ad faciem DEUM videtur.* Si nunc cum Christo non sunt, non receperunt, neque intercedunt. Si verò non intercedunt, cur invocamus? si enim nunc non intercedunt, nunquam intercedent, nam in futuro non est intercessio. Nonne audis illud? Non intercessione ibi opus est dimisso conventu. Etiam novi Theologi dicunt, peculiariter recipiunt, & DEUM in faciem vident, sed ineffabilia bona, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, non receperunt adhuc: non enim omnino possumus, differri sanctos in presentia non esse cum Christo. O insipientiam! id, ut ego existimo, ritu magis, quam responsione dignum est: nam paulo ante ostensum est, hæresim esse hanc absurdam, argutiolam; nec de ea opus est amplius disputare. *Macrenus Gennadius.*

Idem rationibus ex Scriptura sacra
desumptis.

Prima. DEUS non est ad puniendum pronior, quam ad remunerandum: sed impiorum animæ nunc in inferno torquentur: ergo & iustorum sine macula & reatu statim à morte beantur. *Lucæ 16.* Probatur minor *Lucæ 16.* Epulo damnatus rogat Abraham, ut mittat Lazarum ad fratres suos, Respondet Abraham, *Evitent Moysen & Prophetas.* At live sit res gesta, live parabola; nec vera, nec *Thom. à Jesu Oper. Tom. 1.*

verisimilis esset, si tantum de tempore futuro post resurrectionem intelligenda veniret: tunc enim non erunt homines in terra: quomodo ergo audient Moysen & Prophetas? Igitur factum erit figura status damnatorum ilico post mortem.

Secunda. Ante Christi adventum Sancti non invocabantur, postea vero invocantur à tota Ecclesia Catholica, & ita faciendum docent Patres Græci, & Latini. Ergo non sunt in limbo, aliqui non differrent ab antiquo statu. At non potest dici ubi sint post limbum, nisi in paradiso, igitur in eo sunt.

Tertia. Ante Christum mors desebatur sanctorum, post cum læticia celebratur: ad quid hoc, nisi quia tunc mori miseria erat, nunc vero felicitas.

Quarta. Non est æquum mercedem retineri, cum debetur, & reddi potest, *Levit. 19.* *Non morabitur apud te opus mercenarij tui usque mane:* At post mortem debetur Sanctis vita æterna, & nihil est quod impediat reddi: sunt enim sine reatu, & macula, & æ janua celorum est aperta per Christum. Igitur cum DEUS sit maximè iustus, eam statim reddit.

Quinta. Non convenit ut affligantur, qui nullum habent reatum, aut peccatum, cuiusmodi sunt sancti. At spes, quæ differtur affligit animam. Ergo non differtur satisfactio in Sanctis.

C A P V T VII.

De unione Græcorum facta in Concilio Florentino.

Denique ad Græcorum errores convincendos, inter alia nullum forsitan inveniemus efficacius argumentum, quam si in medium producamus Bullam unionis inter ipsos & Latinos in Concilio Florentino sub *Eugenio Papa IV.* celebrato: ubi anno salutis 1438. Joannes Palæologus ipsorum Imperator, Patriarcha Constantinopolitanus, & ceteri ex omni Græcia viri gravissimi Latinis dexteram dedere: ubi retractatis live correctis sententiis & erroribus Primatum Romani Pontificis inter alia, in eo Concilio agnovent: non vi coacti, non muneribus allecti, non numero suffragiorum à Latinis victi aut superati, sed sua sponte & voluntate ducti, neque alio modo oppressi (erant enim ipsi sub protectione proprii Imperatoris, nempe Palæologi, qui prædicto Concilio adfuit) sequentes articulos in Bulla unionis relatos simul cum Ecclesia Catholica confessi sunt. Et ne quis suspicetur tantum in Latinorum historiis aut libris id conscriptum haberi, legat historias Græcorum, præcipue Georgium Pachimerium *lib. 5. historiarum*, ubi refert capitula pacis Græcorum cum Latinis. Videndus est etiam Leonicus Chalcondylas rerum Turcicarum *lib. 1.* & Jacobus Navarchus Ondischoranos in *Epist. Asiaticis*: qui omnes unionis factæ in dicto Concilio meminere, ut latius refert *P. Azorius 2. Tom. Institut. Moral. lib. 4. cap. 15.*

Insuper adde hanc Græcorum confessionem non subito, non verbo tantum factam esse, sed potius post diurnam deliberationem & singulorum subscriptionibus adjunctis, ut *infra* patebit, uno excepto Episcopo Marco Ephesino, & sigillo Imperatoris fuisse confirmatam: ad eam quoque Vicarii trium Patriarcharum, Alexandrini, Antiocheni, Hierosolymitani, ac denique Legati Patriarchæ Armenorum supervenerunt; & cum

L Ecclesia